

BULETINUL OFICIAL AL ASOCIAȚIUNEI PENTRU CULTURA POPORULUI ROMÂN

SEPTEMBRIE și OCTOMBRIE

ANUL I

Astra Dobrogeană

REVISTĂ
CULTURALĂ
EDUCATIVĂ

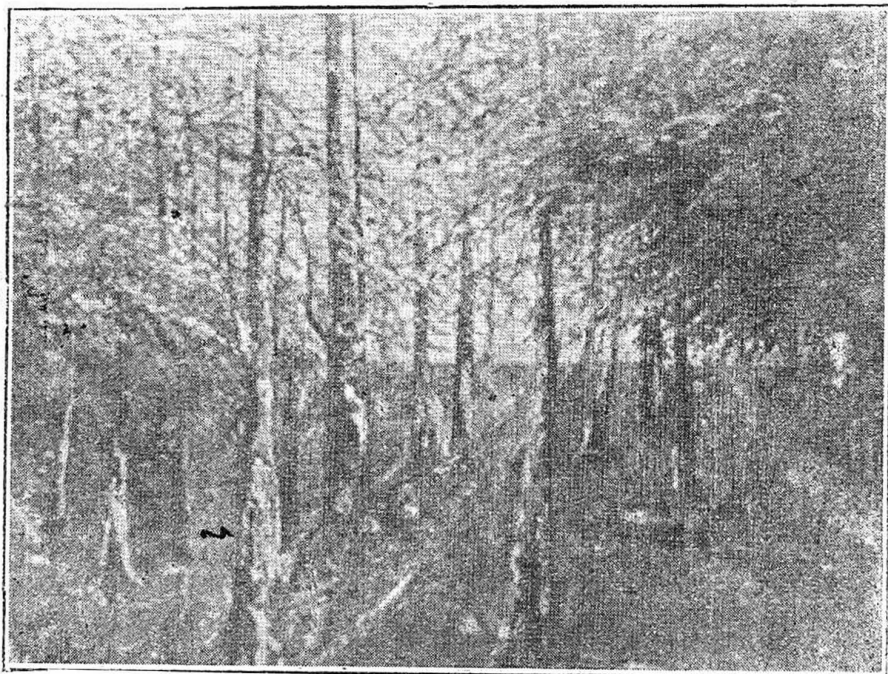
No. 6 și 7

(în 32 pagini)

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET

Redactor FILIP AURE

O vizitatoare timpurie...

TOAMNA de C. C. ACHIMESCU

S U M A R U L :

Cinematograful nostru	<i>Astra Dobrogeană</i>
Conferința dela Haga	<i>Căp. Al. Budiș</i>
Eroi și Eroism	<i>N. Țimiraș</i>
Sonet	<i>Al. Vlahuță</i>
Aurel Vlaicu	<i>Prof. I. Georgescu</i>
Un geniu din lumea industrială .	<i>Prof. A. Alexandrescu</i>
Alexandru Vlahuță	<i>Lt. Filip Aurel</i>
Trebile gosp. în luna Septemvrie	} <i>Ing. Agr.</i> <i>Marta Vasiliu</i> <i>Profesoară</i>
Albinăritul Toamna	
Ingrijirea pomilor	
Trebile gosp. în luna Octomvrie	} <i>I. Ciucur înv.</i>
Pe drumul cel bun (Cooperatie) .	
Credința	<i>Faur</i>
Armata Română	<i>Ardeleanu</i>
Căsuța publicațiilor, expoziții etc.	<i>(Iorgaky L. și F.A.)</i>
Dela Astra	<i>(Oficiale)</i>
Poșta Redacției etc. etc.	

PAGINA CULTURALĂ

CINEMATOGRAFUL NOSTRU

O nouă surpriză plăcută a realizat „Astra Dobrogeană“ pentru sătenii noștri. Aceasta e secția de „cinematograf“.

În adevăr după un răstimp scurt de doi ani „Astra Dobrogeană“ potrivit planului său de activitate, a înfăptuit una după alta aproape toate ramurile de îndrumare culturală și națională.

Din acel mic început, acea mică scânteie lucitoare emanată de către distinsul nostru preșdinte, s'a născut în acest scurt timp marele foc sacru, care încălzește azi sufletele primitive de cultură ale tuturor Dobrogeniilor.

După o frumoasă organizare a Regiunii „Astrei Dobrogene“ în scurt timp patrioții noștri cărturari, sau înrolat cu un mare entusiasm în rândurile noastre, realizându-se despărțămintele județene și filialele lor, în toate județele și satele Dobrogene precum și în Ialomița.

După legea progresului firesc, Regiunea și-a complectat organizarea cu secțiile teatrale, muzicale, sportive, publicistice etc.

Cu toate aceste multiple manifestațiuni culturale, unul din cele mai principale mijloace de propaganda binelui și îndrumării educative lipsa. Acesta era cinematograful.

Dacă aruncăm o scurtă privire, asupra celor realizate de marea „Astră Ardeleană“ dela nașterea ei, ne vom izbi în primul rând de covârșitorul rol jucat de secția cinematografică. Importanța acestui mijloc de cultură este azi în plină dezvoltare. Technicieni și savanți se muncesc de ani de zile să ajungă la „filmul vorbitor“ care este punctul culminant al dezvoltării cinematografului.

În această lumină văzut, cinematograful, nu ne îndoim că oricine va aprecia valoarea străduințelor noastre, prin care am realizat „Secția cinematografică a Astrei Dobrogene“ și am pus-o cu un deplin succes în serviciul poporului Dobrogean.

Avem mărturii, marele număr de suflete ce s'au adăpat la jocul filmelor noastre în comunele Caramurat, Murfatlar, Biulbiul mic, Biulbin mare, Cobadin Negrești, etc.

Profunziunea subiectelor rurale ca „Școala în aer liber sau soarele dătător de viață“, „Pericolul boaleilor lumești“ creșterea copiilor, etc., au fost bine pătrunse de sătenii asistenți, mai ales în urma explicațiunilor date de către D-l Dr. Stoenescu, preșe-

dintele despărțământului județean Constanța, care a urmărit cu expunerile sale, toate scenele ce s'au succedat pe pânză.

Această nouă latură de activitate a Asociațiunii a fost bine răsplătită de entuziasmul și mulțumirea sufletească, cu care s'au despărțit sătenii noștri, ce au participat în număr așa de mare că, din cauza sălilor neîncăpătoare a fost nevoie de introducerea lor în serii.

După acest strălucit succes de început, pășim cu toată încrederea spre celelalte sate Dobrogene convinși fiind că, vom aduce un real aport în progresul cultural spre care tinde poporul Român.

„Astra Dobrogeană“

Conferința dela Haga

În August s'a deschis la Haga, una din cele mai importante conferințe de după război.

Obiectul ei este o nouă regulamentare, se crede, definitivă, a relațiilor politico-economico-financiare, a foștilor beligeranți. În concret, scopul ei este găsirea modalităților punerii în aplicare a ACORDULUI dela Geneva, din 16 Septembrie 1928, intervenit între reprezentanții Belgiei, Franței, Germaniei, Italiei și Marii Britanii

Acest acord privea următoarele chestiuni :

1) Deschiderea unei negociațiuni oficiale, cu privire la evacuarea anticipată a Renaniei.

2) Elaborarea unui regulament complet și definitiv al *reparațiilor* și creierea, în acest scop, a unei comisiuni de experți financiari, desemnați de cele șase guverne.

3) Principiul unei comisiuni de control și conciliațiune a căre. compunere, durată și obiect, vor fi supuse unei negociațiuni ulterioare între guverne.

Din Septembrie 1928 și până acum, o parte a programului de mai sus (și anume punctul 2), a fost realizat :

Experți numiți de cele șase guverne, reușiți la Paris, acum două luni, au elaborat *planul YOUNG* : * (semnat la 7 Iunie 1929).

Rămâne, ca la Haga, să se execute restul programului, punctele 1,3, și modalitatea aplicării punctului 2)

Conferință de lichidare a războiului, în care se vor desbata probleme foarte importante și delicate pentru că :

*) După numele președintelui comitetului de experți : Owen D. Young.

— e vorba de stabilit un regulament **DEFINITIV** al unor chestiuni rămase nerezolvate de mai mult de zece ani ;

— Aceste chestiuni au laturi,

politice,

financiare și

economice, care se îmbină foarte intim.

Principalele puncte care vor trebui studiate în conferință sunt:

din punct de vedere financiar :

— Aplicarea planului Young, și ca urmare,

— Abrogarea planului Dawes.

Nevoia unui *regim tranzitoriu*, a căror modalități vor trebui să fie obiectul unei prudente negociațiuni. *)

*) Dau, după profesorul Bonn dela Berlin, rezultatul raportului experților întruniți la Paris care formează planul Young.

1) Pe când planul Dawes obliga pe Germania la o anuitate, care normal, trebuia să fie de două miliarde și jumătate mărci aur, reductibilă în caz de incapacitate de plată, planul Young, prevede o anuitate ireductibilă, de circa două miliarde mărci aur.

2) Planul Dawes prevede treizeci și șapte de anuitați de câte nouă sute șazeci milioane și un număr nedefinit de anuitați de un miliard și jumătate mărci. Planul Young prevede cincizeci și nouă de anuitați, din care treizeci și șapte sunt menite să acopere datoriile interaliate și să fie transferate asupra Statelor-Unite ale Americii, pentru acoperirea sumelor ce-i datoresc aliații. Următoarele și ultimile 22 de anuitați, vor avea să acopere numai sumele datorate de debitorii europeni, Americii.

3) Planul Dawes prevede că Germania trebuie să plătească în mărci pe agentul reparațiilor care reprezintă pe aliați, și trebuia să schimbe mărcile în moneda țărilor care aveau să primească plățile. Planul Young obligă Germania să procure ea diferitele valute. În acest scop trebuie să se servească de o bancă internațională care se creiază anume în acest scop și care, ia locul agentului reparațiilor.

4) Planul Dawes prevede că dacă plățile germane amenință stabilitatea mărcii germane, ele pot fi suspendate, în sensul că trebuiesc făcute în mărci, dar rămân la Reichsbank, până când schimbarea lor în altă monedă străină s'ar putea face fără primejdie pentru stabilitatea celei germane. Aceasta constituie așa zisa protecție a transferului. Planul Young înlătură această protecție sau mai exact : înlătură forma ei și o înlocuiește printr'un dublu moratoriu.

5) Acest moratoriu exclude din capul locului din el o sumă de șase sute șasezeci de milioane de mărci anual. Cifra aceasta de șase sute șasezeci milioane trebuie plătită și transferată de Germania, în tot cazul, timp de 37 de ani. Pentru restul de 1700 milioane, Germania poate cere cu un preaviz de nouăzeci de zile, o amânare a transferării pe timp de maximum doi ani. Amânarea aceasta poate privi însă nu numai transferarea ci chiar și plata, căci un an după ce i s'ar fi acordat amânarea transferului, Germania are dreptul să ceară și amânarea pentru un an, a unei jumătăți din sumele ce datorează.

6) Planul Dawes prevede că cu creșterea indexului, adică a bunei stări a Germaniei, să poată spori și anuitățile. Aceasta însemna că Germania nu putea ști la nici un moment la ce sumă mai poate datora în viitor. Planul Young desființează această dispoziție.

7) Din cauza protecției pe care planul Dawes o acorda transferului, comercializarea și mobilizarea anuităților germane s'au dovedit a fi imposibile. Planul Young prevede anume comercializarea și mobilizarea părții de anuitate de 660 milioane, de care e vorba la punctul 5, parte care timp de 37 de ani este exclusă din orice moratoriu. Din această parte de anuitate, planul Young acordă 500 de milioane de mărci pe an Franței, care o va capitaliza și va întrebuița sumele astfel obținute, fie pentru răscumpărare de obligațiuni ale datoriei de stat Francez, fie pentru înlocuirea acestor obligațiuni franceze, cu obligațiuni germane.

8) Planul Dawes prevede și o clauză a aurului, reducând sau urcând plățile germane după cum puterea de cumpărare a aurului ar crește sau ar scădea. Planul Young suprimă această clauză.

9) Planul Dawes împarte unitățile germane în două : o parte se plătește din obligațiunile căilor ferate și ale industriei, cealaltă din bugetul Reichului. Planul Young suprimă această distincțiune. Statul German plătește el totul și încasează el, sub formă de impozit, partea c. ferate.

10) Cât despre partea industriei, planul Young renunță la dânsa și recomandă Germaniei să facă același lucru.

11) Furniturile în natură prevăzute pe planul Dawes și care au fost în 1928 de un miliard două sute de milioane, vor continua, însă numai timp de încă 10 ani. Ele vor fi în primii ani de maximum 750 milioane mărci și vor scădea în fiecare an cu 50 de milioane. Partea Franței la aceste furnituri se limitează la 54 și jumătate la sută.

12) Sistemul gajurilor și al controlului, care este la baza planului Dawes, e desființat de planul Young. Toți agenții aliați însărcinați cu aplicarea, executarea, acestui sistem, dispar și ei. Locul lor îl ia banca pentru plăți internaționale, înființată cu un capital de o sută milioane de dolari, de cele șapte țări interesate. inclusiv Germania. Acestei bănci îi revine efectuarea întregului viriment al plăților de reparațiune, inclusiv controlul financiar, care însă nu va depăși limitele controlului obișnuit al ori și cărui debitor particular. Un amestec în finanțele Germane nu va mai fi după aplicarea planului Young. Germania va conduce din acel moment, singură, independent și pe propria ei răspundere, economia și finanțele ei.

din punct de vedere politic :

— *Evacuarea Renaniei.* Și aici e de prevăzut studiul unui regim tranzitoriu, cu care ocazie se va pune chestiunea dificilă a *Comisiei de control și conciliațiune,*

al cărei rol va fi înlocuirea efectului ocupației renane.

Creațiunea ei a fost admisă în principiu ; rămâne de fixat :
rolul și
prerogativele ei.

În fine se va discuta înființarea *Băncii de plăți internaționale* și a diverselor ei atribuțiuni. De ea va depinde comercializarea datoriei germane.

Iată atâtea chestiuni de hotărât ; ele vor legitima o durată lungă a conferinței dela Haga, una din cele mai importante negociațiuni internaționale, de după război.

* * *

Este interesat de schițat starea de spirit a ditoritelor guverne în momentul deschiderii conferinței.

America, mulțumită, își va recupera datoriile aliaților.

Franța, de și vede redusă cota dela Spa, își acoperă totuși obligațiunile interaliate, prin încasările dela Germani.

Anglia, prin reprezentanți ei autorizați, declară că nu e angajată să accepte planul Young în forma lui și nu ascunde intenția de a încerca schimbări în concluziunile raportului experților, care între altele :

— a redus partea britanică în cota dela Spa, dar mai ales,

— a menținut, deși sub o formă atenuată, regimul prestațiilor în natură.

Este totuși de așteptat că, punctul de vedere britanic nu va merge până la a împiedica punerea în vigoare a concluziunilor experților ; va cere însă, în schimb, evacuarea Renaniei, votând și pentru o cât mai largă interpretare în chestiunea comisiei de control și conciliație, care va înlocui, — până la un punct—efectul ocupației renane.

Pe lângă aceasta, vom asista la discuțiuni ample în punctele lăsate la aprecierea guvernelor, mai ales la :

— elaborarea regulamentului de detaliu, relativ la livrările în natură ;

— fixarea sediului și întinderii atribuțiunilor Băncii de regulamente internaționale, din care vor face piese de schimb, pentru a li se ceda în anumite puncte, în favoarea ei.

Germania socotește conferința dela Haga, care dă o vigoare nouă, prin o adeziune negociată și voită, obligațiunilor acceptate în 1919 sub stigmatul înfrângerii, ca o etapă penibilă a politicii de redresare înceată, însă pașnică, inaugurată la Locarno. Politica rezonabilă, serioasă, fără succese strălucitoare, fără speranțe susceptibile de a mișca sentimentul național ; tristă și cuminte, politică de concesiuni, cum o numește opoziția.

Statele Europei centrale și Grecia, reclamă în potrivea cotei atribuită prin planul Young.

România se vede :

— cu datoriile ei de război, neacoperite de cota atribuită prin planul Young, mai mică de cât cea dela Spa, și aceea neacceptată de altfel.

— neasigurată că, în regularea reparațiilor ce i se datorează de Austria, Ungaria, Bulgaria, i se va atribui, în afară de valoarea bunurilor cedate și convenite ei pentru pagubile de război și restituțiuni de ori ce obligațiune, rezultând din tratate. *)

* * *

Acestea sunt problemele și atmosfera în care se deschide importanta conferință dela Haga. Interese multiple și centrifuge, vor comporta discuțiuni ample și de durată. Este însă de așteptat că—până în sfârșit—acordul se va stabili, dând un ritm nou și mai arătător de speranțe relațiilor politico economico financiare între foștii beligeranți, cari de zece ani se sbuciumă în căutarea unei înțelegeri.

*) E teza pe care a susținut-o d. ministru Titulescu, delegatul nostru, în ședința din 7. VII dimineata, în următoarele trei puncte :

-- acoperirea integrală din reparațiunile germane, a datoriilor interaliate ale României.

-- Atribuirea din reparațiunile germane, a unui sold substanțial destinat să acopere obligațiunile din tratate ca și cele față de experți particulari, cum sunt restituțiunile în virtutea tratatelor și a acordurilor forțetare, comenzile deja efectuate în contul reparațiilor și daunele de războiu.

-- Asigurarea că la regularea reparațiilor datorite de Austro-Ungaria și Bulgaria, România va primi peste valoarea bunurilor cedate și peste datoriile de liberațiune, un sold substanțial care să acopere pagubele sinistrărilor români de războiu, restituțiunile ca și toate obligațiunile derivând din tratate, fie în favoarea altor state, fie în favoarea terților particulari, ori care ar fi tratatele, neputând să se creeze pentru România un bilanț pasiv.

Guvernul regal român păstrează credința că dreptele revendicări ale României vor găsi satisfacție fie în cadrul planului Young, fie în afară de el. De această satisfacere a legitimele interese românești, încheie d. ministru Titulescu, este subordonată adeviziunea României la regularea chestiunii reparațiilor.

Constanța
9. VIII, 1929.

Căpitanul BUDIȘ

EROI ȘI EROISM

Conferință ținută la ziua Eroilor, anul acesta, în sala Teatrului Regal, cu prilejul comemorării organizată de Societatea „Astra Dobrogeană“

(Urmare și sfârșit)

de NICOLAE ȚIMIRAS

Tudor Vladimirescu este iarăși un erou, martir al cauzei naționale, care a fost trădat și ucis mișelește, fără să aibă altă vină, de cât marea lui dragoste de popor, pe care voia să-l ridice și să-l scape de sub jugul fanarioților.

Grigore Ghica, domnul Moldovei, care a fost măcelărit de turci la 1777, din cauză că a protestat contra înstrăinării Bucovinei de

către Turcia, a fost la rândul său unul dintre cei mai mari eroi ai neamului nostru. Marele voevod, când s'a văzut atacul de satârgi, cari începuseră să-l măcelărească, a tras sabia și s'a apărut ca un adevărat erou, culcând la pământ șapte atacatori, după care s'a prăbușit și el în balta de sânge, strigând : — „Trăiască Moldova !“.

Vorbiam și despre eroii credinței religioase, ai științei și ai convingerilor nestrămutate, folositoare obștește, și pe cari ei știu să le apere cu prețul vieții lor.

Isus Christos este. în această privință, eroul-Dumnezeu al omenirii. Crucificarea lui, pe lemnul încrucișat pe care și l-a dus în spinare și pe care a fost bătut în piroane, este cea mai supremă pildă de sacrificiu pentru ideile lui mântuitoare, apărute cu jertfa vieții.

Dar eroii-martiri ai credinții au format, după crucificarea Mântuitorului, un lanț întreg.

După înviere, Isus Christos îi spunea sfântului Petru, cel care, în imaginația poetică a creștinătății, este acum portarul raiului:

— Petre, eu mă sui la cer și voi sta lângă Tatăl meu ; dar tu cu ceilalți, să pașteți oile mele !

lar sfântul Petru a întrebat :

— Și care-i răsplata, Doamne ?

— Iubirea mea ! a răspuns Mântuitorul.

Dar să știi, Petre, că iubirea mea e soră cu moartea. Și pe tine, nu te așteaptă altceva de cât tot o cruce, cum e cea pe care m'au răstignit pe mine.

Pentru că v'am iubit, ei m'au ucis ; iar pentru că voi mă iubiți pe mine, vă vor ucide !

Și întradevăr vorbele Mântuitorului au fost profetice : Sfântul Petru a fost crucificat la Roma, Sfântului Ioan i s'a tăiat capul și aproape toții apostolii și sfinții părinți au suferit martiriul credinței lor.

După eroii credinței religioase, vin eroii cari au fost martirizați pentru știință. Cine n'a auzit de eroismul lui Gala Galilei, care fusese judecat și condamnat la moarte, de catolici, pentru că el făcuse, cel dintâi, descoperirea că pământul este rotund. Galileu, ca să fie iertat, a fost obligat să declare că a greșit, că pământul nu e rotund cum zisese și că nu se mișcă. Dar când eșia din sala Tribunalului, torturat de convingerea lui, a întors capul înapoi, spre judecători, și a strigat cu însuflețire :

— E pur si muove !

(Ba se mișcă !)

Galileu a fost, desigur, un erou martir al științei !

În timpurile moderne, eroismul pentru știință strălucește.

Aviatorii, în special, în împlinirea datoriei lor atât de nobile, își găsesc adesea o moarte eroică.

Ați citit, cu siguranță, prin ziare, faptul senzațional al sinuciderei a doi frați medici savanți, cari, după ce și-au întrebuintat toată averea cumpărând radium, necesar în cercetările ce le făceau

pentru vindecarea cancerului, văzând că aceste cercetări le-au rămas nerodnice, s'au sinucis amândoi în laboratorul lor, altar al științei.

Dar Amundsen, împreună cu ceilalți explorători și cercetători ai polului Nord, cari au murit făcându-și datoria către știință, în ghețurile polare, aceștia nu sunt niște adevărați eroi ?

*

În deosebi, e interesant însă să facem constatarea că eroismul este mai obișnuit la cei ce au ocazia să-l arate, adică la ostași.

În viața de toate zilele eroismul este mai rar. Prilejul vredniciei și al jertfei de sine nu se ivește nicăeri mai des ca în viața ostășească. De aceea, actele de eroism, sunt așa de numeroase în armate, cu deosebire în timpul războaielor.

Istoria războaielor noastre este plină de fapte eroice. Cine dintre d-v n'a auzit de Peneș Curcanul, un erou din războiul independenței, care trăește și astăzi, și care striga în asaltul dela Grivița

*Băeți, să n'aveți teamă,
Românul are șapte vieți
În pieptu-i de aramă!*

Iar mai târziu, după asaltul greu și luarea redutei, exclamând cu bărbăție de adevărat erou :

*Ah, dar-ar Domnul să-mi îndrept
Această mână ruptă,
Să-mi vindec rănila din piept,
Să mă'ntorc iar la luptă.*

*Căci nu-i mai scump nimica azi,
În lumea pământească,
De cât o viață de viteaz,
Și moartea vitejească.*

E ușor de înțeles că moartea vitejească însemnează moarte eroică.

Trecând la războiul de întregirea neamului, paginile istoriei sunt pline de acte eroice.

Cine n'a auzit, iarăși, de Ecaterina Teodoroiu, fecioara dela Jiu, care a murit vitejește, în tranșee la Mărășești, în mijlocul celor mai crâncene lupte ?

O fată modestă, de oameni cinstiți, crăscută întrun sat de lângă Târgu-Jiu. La 1916, când nemții au forțat trecătorile și au ajuns la marginea orașului, dincolo de apa Jiului, Ecaterina Teodoroiu a făcut imediat rost de câteva arme, a înarmat câțiva copilandri și, așezându-se în fruntea lor la capătul podului de peste Jii, a început să ia la ochi și să cu/ce patrurile ce încercau să treacă dincoace.

După lovitura dată de armata noastră dela Cerna, care venea dinspre Bala-de-Aramă și care a respins pe inamic cu mari pierderi până dincolo de Petroșani, pe valea Jiului, Ecaterina Teodoroiu, care stârnise admirația prin curajul ei, fu primită să facă

războiul cu gradul de sublocotenent, și trimisă apoi la Mărășești, unde a murit ca o eroină a neamului nostru.

Am cunoscut și eu personal pe un erou. Il chema Niță și era locotenent. Un om simplu, fără cultură generală și fără altă pregătire în viață, decât conștiința lui trează. Luptă la Mărășești, unde comanda compania de mitraliere a unui regiment de infanterie. La un moment dat regimentul a fost învăluit din două părți pe două flancuri, rămânând numai mitralierele lui Niță pe poziție.

Nemții înaintau în șiruri strânse, în valuri nesfârșite; dar mitralierele noastre sub comanda lui Niță, îi secerau cumplit.

Când lupta era în toi și dușmanul începuse să șovăească sub secera de gloanțe, locotentul primește printrun om de legătură, ordinul să se retragă imediat înapoi, rectificând poziția și așezându-se pe linia unde se retrăsese regimentul.

Niță a reflectat o clipă, apoi a întrebat pe sergentul din apropiere :

— Cum stăm cu muniția, Vlade ?

— Bine, domnule locotenent... Avem berechet, să-i ciuruim, pe toți !

— Bravo ! zise locotenentul.

Apoi, adresându-se soldatului cu ordinul de retragere :

— Du-te, băete, înapoi și raportează d-lui colonel că locotenentul Niță cu soldații lui, ori gonesc pe nemți, — ori mor pe poziție !

Și-acuma trageți, băeți !

Ofițerul s'a așezat la mitralieră și a tras, până când a strigat scâldat în sânpe :

— la-mi locul, Vlade !

Și în spațele mitralierei, rănit grav, stătea întins pe targă și supraveghea lupta, până când și-a pierdut cunoștința.

Nemții, secerăți fără milă, au făcut zid de cadavre în fața mitralierelor lui Niță și au fost nevoiți să se retragă.

Niță, eroul, a trimis atunci un raport regimentului, care a reocupat imediat poziția pierdută.

Am cunoscut, aici la Constanța, un erou din armata franceză. După ce se rupsese frontul inamic din munții Balcani, viteazul acesta, mic, slăbuț la trup, dar cu priviri agere și scâldate în lumina scânteietoare a victoriei, ne istorisea „întâmplarea” care i-a dăruit crucea de fier a eroilor.

„Eram, ne spunea el, sub o stâncă afurisită, pe care inamicul așezase un post de observație. De acolo se vedeau toate mișcările noastre, cari erau paralizate de cuibul de mitraliere ale dușmanului. Luni de zile, viețile noastre au stat sub secera morții, din cauza observatorului din vârf, cărui nu-ia scăpa nici-o mișcare și care semnala îndată orice încercare de atac a trupelor noastre. Trebuia ucisă sentinela dușmană, discret, fără șgomot și cu orice preț.

„M'am hotărât să mă târâsc până sus și, cu pumnalul în

mână, să închid ochiul neadormit al observatorului, care ne oprea calea și din cauza căruia frontul sta pe loc, iar camarazii mei înaintau la moarte sigură. Mi-am făcut cruce și am început urcușul. Mă agățam cu unghiile, mă târam ca râma, hainele mi se hărtăneau cu încetul, trupul meu era numai răni, iar respirația mi-o opriam adesea, nemai auzindu-se de cât bătăile inimei mele. Am mers așa, ca un vierme, două nopți încheiate, căci ziua stam neclintit, aproape fără suflare, în poziția în care mă prindeau zorile. Iar când am auzit vorbă ușoară în apropiere, am zărit două umbre sub razele lunii. Erau două sentinele, cari au tăcut îndată și au rămas ascultând încremenite, ca două statui.

„M'am repezit ca trăznetul și i-am asasinat iute, fără luptă, în două clipe. Le-am retezat beregățile cu pumnalul. Am aprins, îndată după aceea, o rachetă, - semnalul convenit cu al mei, - și poziția a fost ocupată, postul de mitraliere cucerit, iar frontul inamic rupt în mai multe locuri. A venit, apoi, izbânda definitivă în Balcani“.

Din cele ce am istorisit, se înțelege bine definiția eroului. Este un om obicinuit, adesea mic la trup chiar pipernicit ca făptură: Dar sufletul său este adesea uriaș, supraomenesc.

Eroul are o conștiință superioară despre datoria sa. Stăpânit numai de voința arzătoare de a izbuti, de a învinge piedicile din cale, - nu pentru sine, ci pentru alții, - eroul nu cunoaște frica. El își face datoria până la jertfa vieții sale, și în clipa supremului sacrificiu, orice legătură cu pământul dispăre. Eroii sunt atunci mai aproape de cer, de dumnezeire, - și ei sunt mai mari, în acele clipe, chiar de cât semizeii antichității.

SONET

de AL. VLAIUȚĂ

Din nou coboară-te 'ntre noi Isuse,
Caci iarăși turma ta e rătăcită,
Și iar se 'ntinde noaptea cea cumplită
A vechii uri, de Tine — atunci răpuse.

De-abia se mai zărește ca prin sită,
A mântuiri stea. Dar'cât de sus e !
Se depărtează par'că... cine spuse,
Că *stingerea ni-i singura ursită.*

O, vino iubitorule de oameni
In sufletul bătrânei lumi să sămeni
Din nou credința cea mântuitoare

Cunoaște-l vom ? Pleca-vom fruntea oare
Când întinzându-și mâinile amândouă
Asupră-ne va zice : „Pace vouă“

AUREL VLAICU

In toamna aceasta se implinesc 15 ani, de când laureatul concursului internațional de aviație, de la Aspern

(lângă Viena), băiatul de țaran din Binținții Ardealului românesc, Aurel Vlaicu, s'a prăbușit în cel din urmă sbor îndrăzneț, la Cămpina, tocmai când vroia să arate cu fapta că, între cei ce simțesc și gândesc la fel, nu mai pot fi granițe și nici culmi prea înalte când vulturii se avântă.

In vara anului 1911, la congresul general jubilar al Aстреi, ținut la Blaj, el a înfiorat întâia dată toată suflarea românească cu minunea cuceririi văzduhului, iar doi ani mai apoi, în campania din Bulgaria, a dovedit de cât jolos neprețuit e arma această nouă, când e vorba de apărarea țării.

Izbucnind, acum sunt 15 ani, marele războiu european, acest geniu al înălțimilor a simțit mai intens decât alții că ceasul desrobirii a sosit și, în cu-

rând dela Nistru până la Tisa și din Maramureș până la Dunăre și la Marea Neagră, nu trebuie să mai fie decât minți ce gândesc la fel, inimi care simt la fel, brațe care muncesc după acelaș mare dicton comun.

Solia aceasta mare și sfântă vroia s'o aducă acest mare fiu al Ardealului pe aripile pasării sale măestre fraților săi întruniți în cea din urmă adunare culturală națională, ținută în vechile cadre politice, la Orăștie, în preajma locului său de naștere.

De aceea gând pios, creștinesc și românesc, a călăuzit pe cei ce au luat inițiativa ridicării unui monument amintirii strălucite a acestui geniu pe chiar locul prăbușirii sale. In fruntea inițiativei e Aeroclubul român dela București, care prin președintele său, Prințul Bibescu, a donat în acest scop terenul necesar construirii monumentului.

Nu ne indoim că, prin contribuția tuturor bunilor români, monumentul se va ridica în curând triumfalnic și adânc grăitor tuturor inimilor bine simțitoare, așa precum și viața scurtă dar plină de isprăvi și avânturi îndrăznele a aviatorului nostru se înalță din cenușiul monotoniei zilnice.

Aceasta mai ales că viața și activitatea lui e pilda celei mai nobile înfrățiri românești. Ridicat din mijlocul păturei celei mai umile și greu încercate a neamului nostru, din țărănimea atunci ingenunchiată a Ardealului, el a venit cu toată încrederea sufletului său mare la frații liberi din Vechiul Regat cari, cu mijloacele multiple și puternice ale tânărului și înfloritorului lor Stat, i-au dat tot ajutorul necesar pentru realizarea mărețelor sale idealuri. Și sprijinit astfel pe bunăvoința și ajutorul celor puternici și înconjurat de dragostea obștească, a izbutit. Chiar dacă n'ar rămâne din viața aceasta scurtă, dar luminoasă, decât această mare învățătură de solidaritate națională și încă ar fi de ajuns ca pomenirea lui să fie veșnică.

Prof. I. GEORGESCU

Un geniu din lumea industrială

de Prof. AUREL ALEXANDRESCU

(urmare din numărul trecut)

3. Să ai totdeauna interesul producției înaintea producătorului; fără beneficii desigur că o întreprindere nu se poate desvolta. Acestea însă vin dela sine ca o recompensă a unei bune producțiuni. Profitul nu poate fi punctul de plecare, dar trebuie să fie rezultatul serviciilor aduse.

4. Să nu se reducă industria la faptul de a vinde scump ceea ce se fabrică efin. Ea constă în a se procura materii bune și eftine, a le transforma cu minimum de cheltueli posibile în articole de necesitate și a le vinde consumatorilor. Jocul, speculațiunea, fraudă, nu pot de cât să împiedece mersul operațiunii.

Și acum să vedem de unde a plecat Ford și cum a ajuns la extraordinara dezvoltare la care se găsește.

Ford s'a născut la 30 Iulie 1863 la Dearborn, în statul Michigan din St. Unite unde tatăl său era un mic fermier. De mic copil a manifestat un gust deosebit pentru mașini, pentru mecanică gust, care spune el, i-a fost deșteptat din observația făcută că la ferma părintească nu prea se făcea lucrul cum ar fi trebuit. I se părea lui că rezultatele erau prea mici pentru munca ce se făcea. Ce preocupări serioase pentru un copil de 10-11 ani, cât avea el atunci! In mintea lui de copil, concepea planuri de a ușura munca ce se făcea la fermă aproape numai manual, prin întrebuițarea de mașini.

Ca un copil să se gândească la o vârstă așa de fragedă la lucruri așa de serioase, la mașini, de sigur că e predestinat să devină mecanic, constructor de mașini, etc. De la sine înțeles deci că jocurile lui se mărgineau la diferite înjghebări mecanice. El spune că cea mai mare bucurie a lui, a fost când a putut să-și înjghebe un fel de atelier unde drept scule avea diferite bucăți de fieră-

rie, piese de mașini găsite etc. Tot timpul și-l petrecea în acel atelier și se îndeletnicea cu fabricarea diferitelor jucării pentru ceilalți copii. Hotărâtor însă pentru drumul ce avea să-l urmeze în viață, a fost un fapt, căruia dânsul îi spune „cel mai memorabil eveniment din copilăria mea“. Când era de 12 ani se ducea într-o zi cu trăsura cu tatăl său la Detroit. Pe drum au întâlnit o locomotivă rutieră, o mașină care nu era decât o locomobilă cu aburi destinată să miște o batoză, un ferăstrău, dar care în loc să fie trasă de animale, se mișca singură. Ne mai văzând până atunci o asemenea mașină care să meargă singură, a rămas surprins. În timp ce locomotiva se opri pentru a face loc trăsorii, micul Ford fără ca tatăl său să bage de seamă, sări din trăsură și se duse lângă mașină. Și nici una nici două începu o conversație cu mecanicul punându-i o mulțime de întrebări. Mecanicul om bun, și plăcându-i zelul băiatului îi dădu, toate explicațiile cerute în privința mecanismului, mersului oprirei etc. Din clipa aceasta toată existența lui Ford, a fost închinată unei constante ambițiuni de a construi, o bună mașină automobilă. În așteptarea timpului când va putea să-și îndeplinească visul, băiatul de câte ori se întorcea din oraș aducea acasă tot felul de ferării, sfărâmături de piese, buloane etc., cu care își îmbogățea așa zisul „atelier“.

La 13 ani reuși să repare un ceas stricat și la 15, era în stare să facă orice reparații de ceasornicărie cu toate sculele grosolane ce întrebuița. În acest timp, pe când el se ocupa cu orice fel de piesă mecanică ce-i cădea în mână, tatăl său nu prea vedea cu ochi buni aceste aplicări ale lui, având intenția să-l facă agricultor, și cu mare regret a privit intrarea fiului său ca ucenic la un atelier de mașini din Drydoch, după ce a terminat școala primară, considerându-l ca și pierdut. Ford avea atunci 17 ani. La atelier și-a făcut ucenicia fără greutate și a fost declarat mecanic înainte de trecerea timpului reglementar de 3 ani. Între timp, având gust de lucruri de precizie, se ocupa cu ceasornicaria, și chiar se gândea să se stabilească mai târziu ca ceasornicar. Dar s'a răsgândit, găsind că ceasornicele nu prea erau obiecte de

necesitate absolută și prin urmare nu ar fi fost căutate.

La 1870, intră ca montator la firma Westinghouse, unde avu prilejul să conducă o locomobilă la fel cu aceia pe care o văzuse când avea 12 ani. Spirit de observație și veșnic în căutarea perfecționării, el găsi la mașina pe care o conducea o. mulțime de cusururi : greutatea prea mare, forța prea mică, manipulare grea etc. Mecanic deplin, acum, se gândi să construiască un tip de mașină care să poată servi în agricultură ca tractor sau pentru alte întrebuițări. În adevăr reușește să construiască în atelierul dela ferma părintească, o mașină cu aburi, un tractor care-l satisfăcu într'o oare care măsură. Totuș găsi că nu era ceea ce dorea el : o trăsură mai ușoară, cu viteză mai mare și care să servească nu numai în agricultură dar mai ales în transporturi. Între timp el ese dela firma Westinghouse și căuta mereu calea de a putea realiza trăsura fără cai. Încă mai de mult citise el că în Anglia se întrebuița o trăsură care mergea cu gaz de iluminat. Așa dar se putea mișca o mașină și fără ajutorul aburului. Dar cum ?. Motoarele cu explozie, cu combustione internă, erau la început, și nu prea îi se acorda multă atenție necrezându-se că vor fi în stare să înlocuiască mașinile cu aburi. Ford urmărește cu atenție această chestiune în revistele americane și engleze. Într'o zi venindu-i spre reparare un astfel de tip de mașină, îi veni în cap, să construiască una, pe acelaș principiu. Era în 1887 când reuși să construiască una, cu un singur cilindru în 4 timpi. Rezultatul era mulțumitor mai ales că mașina lui era mult mai ușoară ca celelalte existente. Între timp Ford se instalase din nou la ferma părintească, nu cu gândul de a se face agricultor ci pentru experiențe mecanice. Tatăl său ca să-l facă să renunțe la mașini, îi dăruiește vre'o 20 Ha de pădure pe care să le exploateze, ceea ce el și face. Dar cu banii prinși, își mărește atelierul, își face o casă. se însoară și...studiază mereu motoarele cu explozie. În 1890 construiește primul motor cu 2 cilindri după o nesfârșită serie nereușite. După câțva timp i se oferă un loc de inginer mecanic la Soc. de electricitate Edison, cu 45 pe lună.

Se mută la Detroit împreună cu atelierul lui de la

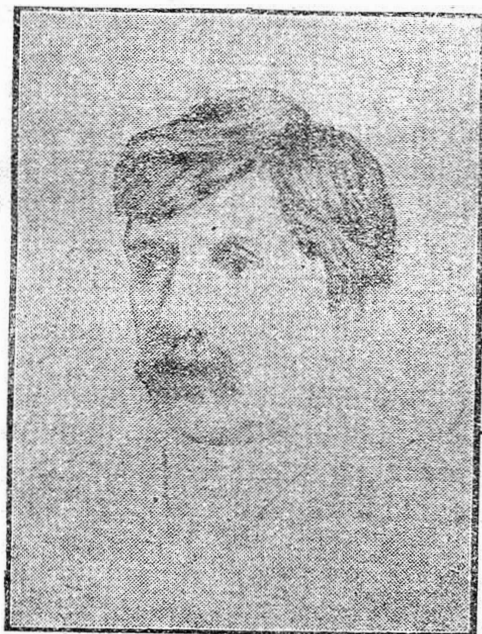
fermă, renunțând pentru totdeauna la agricultură. În timpul liber lăsat de funcția lui dela Societate, lucrează neîncetat pentru perfecționarea motorului și realizarea trăsorei visată de atâta vreme. Muncă neîntreruptă de nopți întregi, dar o muncă care nu i s'a părut nici odată grea pentru că după cum spune el „un lucru care mă interesează nu-i nici odată greu și nu mă îndoesc nici o dată de reușită. Ea vine totdeauna când îți dai destulă osteneală“. Ce frumoasă pildă de muncă, perseverență, curaj și încredere în sine.

(Continuare în numărul viitor)

AL. VLAIUȚA

(1919—1929)

A trecut aproape nebăgat în seamă marele eveniment al împlinirii à 10 ani dela moartea distinsului poet. Vălu!

negru al uitării a întunecat sufletele celor cari sunt datori să preamărească zilele de glorie ale înaintașilor noștri. O, redusă adunare, compusă, numai din câțiva studenți și profesori însuflețiți sau adunat smeriți la catedrale din

Bârlad unde s'a ținut un parastas, apoi câțiva cuvântări rostite la bustul poetului din grădina publică, au încheiat pioasa amintire într'o atmosferă pe cât de redusă pe atât de însuflețită.

Nu putem uita pe poetul care în toiul talentului și gloriei sale a constatat cu adâncă durere criza literaturii pe care a încurajat o și a însuflețit o spre renașterea de mai târziu.

Nu putem uita cuvintele sale din acele timpuri asemănătoare celor de azi:

*Nu știi e melancolie secolului care moare,
Umbra care se 'nneacă la un asfințit de soare
Sau decepția, durerea luptelor de mai nainte,*

Când plânge cu adevărat o adâncă și dureroasă eră de decădere a literaturii române, și în special a suflului patriotic pe care-l exprimă în cuvintele sfârșitului primei strofe;

Parc'ar sta să bată ceasul stingerii universale,

Și așa acest vrednic urmaș al ilustrului său maestru „Eminescu” îmbrățișează în sufletul său bogat toate aspectele sufletului românesc; analizând în mod nobil și pătrunzător cele mai mici manifestațiuni ale vieții noastre.

Contrar scepticismului și pesimismului lui Eminescu, el este un profund cugetător religios, dând poeziilor sale „La Icoană” și „Dormi în pace” o mare notă de cucernicie și o neîndoelnică convingere a existenței lui Dumnezeu și a puterii autosugestiei sentimentului religios.

Cu o uimitoare pătrundere, face o vie distincție între credință și filozofie, arătând în poeziile sale filozofice o mare dragoste de viață pe care ca un adept ateist o iubește la nemurire, iar moartea nu o concepe decât după stingerea dragostei de viață.

Acest cântăreț laudat și preamărit de adepții lui „Eminescu” și viu criticat de adepții lui Macedonschi, a avut și nota lirismului prin care cântă durerea iubirei altora. A iubit și Vlăhuța, dar a fost iubit și el. În originalitatea, sa dă mai multă atenție dragostei sensuale și fizice părăsind platonismul cu pasiunile lui răscolitoare și mistuitoare atât de învederat în operele lui Eminescu.

În toată această trudită operă a lui, nu a uitat nici

de aceia pentru care trebuie să lupte orice cărturar. El critică cu asprimea săgetătoare, a maistrului său și lovește în modul cel mai crud în coteriile politice, izbindu-se mai ales în poezia sa „1907“ de minciuna politiceii ce se manifesta în acel timp.

Nu trece peste nevoile poporului său, ci prin scrierile sale ca, nuvele și romanul „Dan“ zugrăvește în culori vii durerile și suferințele țăranului nostru, dând frumoase lecțiuni moralizatoare pentru relațiile dintre clasa de sus și cea de jos.

Pe lângă aceste virtuți pe cari le remarcă cu căldura unui adevărat suflet de artist în serviciul neamului său în „România pitorească“ descrie și locurile pitorești de pe scumpul pământ al României Mari, începând din Valea Prutului, Oltului, Carpați, malurile Dunărei și arătând în modul cel mai strălucit și mai real bogăția, frumusețea, mândria și virtutea poporului Dobrogean cu apele senine ale Mării Negre-Românești.

„Astra Dobrogeană“ în dorința de a păstra vie în sufletul neamului nostru, amintirea acestor comori glorioase ale trecutului nostru se închină cu smerenie recunoscătoare în fața mormântului aceluia care prin noblețea sufletului și strălucirea minții sale, a creiat veriga de aur ce leagă epoca pesimistă a lui Eminescu de epoca optimistă a lui G. Coșbuc, în marele lanț de aur al trecutului nostru, plin de izbânda unui entusiasm biruitor.

Locot. FILIP AUREL

ALBINĂRITUL ÎN LUNA SEPTEMBRIE

E luna așezării stupilor la iernat. Flori pe câmp nu mai sunt, decât în ținuturile de munte.

Trei sunt cerințele iernatului bun : populația mare, hrană din belșug și căldură statornică.

Dacă stupii sunt mici, împreună câte 2-3 lăsând matca cea mai bună, căci e mai de preț un singur stup bun decât 2-3 slabi. Înainte de a-i împreuna stropim albiaele cu apă îndulcită cu miere sau cu zahăr, ca să nu se bată. Dacă stupii n'au miere de ajuns (6-8 kgr.) îi ajutăm cu rame de rezervă sau în lipsa acestora și cu miere lichidă. Când mierea e lichidă punem în vas peste ea, bucățele de faguri sau paie, ca să nu se îneca albinele.

După așezarea ramelor pentru iernat, în despărțământul de miere și după fereastră umplem cu fân, otavă sau alt material ce ține cald și dacă peretii coșniții nu sunt căptușiți, îi acoperim cu saci, țoale, ș. a.

Matca dacă observăm la iernare, că are păduchi, o punem în cușcă, suflăm de câteva ori fum de tutun, ca să cadă păduchii, o lăsăm puțin să se aeriseze apoi o dăm stupului înapoi.

PAGINA AGRICULTURII

TREBILE GOSPODĂREȘTI ÎN LUNA SEPTEMBRIE

Plugarul are de lucru totdeauna, dar luna aceasta mai mult ca ori când, căci e vremea strânsului. Trebuie grăbit cu semănatul grâului și secarei. Grâul trebuie curățit și muiat în apă de piatră vânată sau var. Porumbul îndată ce-i copt, trebuie cules, desfăcat și pus în coșar. Nu culege porumbul necopt, căci, mâncându-l te îmbolnăvești.

Se culeg dovlecii, se bate cânepa de sămânță. Merele și perele iernatice se culeg cu mâna și se pun la păstrare. Din altele se face must sau un fel de vin numit „cicru“.

Din grădină se scot morcovii, pătrunjeii, țelina, sfecla, napii ș. a. Se fac straturi și se seamănă unele legume de cu toamnă. Se scot cartofii și sfecelele pentru nutreț și se fac grămezi, care se acopere cu paie și pământ. Se culeg viile, se face vinul și se limpezește cu cleiu de pește, ori cu albuș de ouă.

Oile trebuiesc ferite de locuri mlăștinoase, ca să nu capete gălbează. Stupii buni se aleg de sămânță, iar cei slabi se omoară.

PREGĂTIREA PĂMÂNTULUI PENTRU GRÂU

Grâului îi place un pământ ceva mai îndesat, mai greu, de aceea el trebuie lucrat și pregătit așa fel, ca să fie mărunțit; totuși dacă rămân ceva bulgări, nu prea mari, nu este rău, ci din potrivă, căci adăpostesc grâul împotriva vânturilor reci și uscate, opresc zăpada pe loc, iar primăvara prin sfărămarea și mărunțirea lor, dau țărână nouă, care acoperă rădăcinile grâului, desvelite de ger și vânt. Tot acești bulgări mici nu lasă ca ploile mari să bătătorească prea tare pământul. Dacă grâul se seamănă în bătătură sau pârloagă, păscută de oi, se dă cea dintâi arătură pe la sfârșitul lui Mai, se lasă în brazdă până la începutul lunii Iulie, când se dă a doua arătură, mai adâncă, care se și grăpează. Peste o lună se dă și a treia arătură în față.

Pământul bine mărunțit se lasă să se așeze bine, cel puțin 10-15 zile, și numai înainte de semănat, se grăpează la sf. Maria Mare. Dacă grâul se seamănă după păstăioase (sau după legume) se dau două arături din care cea dintâi, mai adâncă, se grăpează îndată, iar a doua arătură se dă după 4 sau 5 săpături, mai în față și deacurmezișul celei dintâi. Rădăcinile de buruienii, ca: bozi pălămidă, pir, cari se adună la grăpat, se strâng și se scot la capătul locului.

Dacă grâul se seamănă după porumb, cum se obișnuiește deseori în țara noastră, nu putem ara decât o singură dată pământul. Porumbul trebuie cules de vreme, îndată ce s'a uscat. Cocenii trebuiesc tăiați de jos, aproape de tot de pământ, altfel semănatul cu mașina nu este cu puțință, căci se înfundă tuburile.

Arătura se face mai adâncă, pentruca mușuroaiele să se împrăstie și pământul să se netezească bine. Oricum, să nu se scape din vedere, că totdeauna, înainte de semănatul grâului, pământul să se lase câteva zile să se așeze. În ce privește îngrășarea pământului, grâului nu-i merge bine într'un pământ proaspăt îngrășat: crește prea mult în paiu și cade. E mai potrivit ca grâul să fie semănat în al doilea an dela îngrășarea locului. Numai grâul zis „alac“ poate suferi și o gunoie proaspătă.

TREBILE GOSPODĂREȘTI ÎN LUNA OCTOMBRIE

La stupii sistematici se găuresc fagurii cu un cuțit în 2-3 locuri, ca să poată trece albinele dela un fagure la altul și să nu moară de foame cu mierea în stup. Strămțați urdinișurile foarte tare căci fură viespele. La ernat se bagă când începe a ninge. În podurile caselor e foarte bine prin faptul că nu mucegăesc, dar să fie acoperite și puse lângă coșul dela sobă. Dacă sunt ferite de șoareci, de lumină, de izbituri, de umezeală și dacă au mâncare de ajuns, atunci ernează bine. Să știe toți că la albine ernatul e cea mai de seamă treabă.

Merele și perele tomatice se culeg cu mâna și să nu li se rupă codițile. Să nu se lovească, să se umble cu ele ca cu ouăle cele roșii. Se așează în odăi sau în pivnițe pe lavite; perele cu coada în jos, la întuneric, fără umezeală și căldură prea mare, că putrezesc. Se cercă din când în când.

Altoii cari ar putea fi roși de epuri se invelesc cu trestie, șovar, papură, crengi, coceni, cânepă, paie, fân și se leagă cu ață sau sârmă. E bine și cu spini. Soiurile de măr străine, trebuie sced învelite negreșit căci le crapă coaja dinspre miazăzi cum e Parmendor.

Tot la altoi se face mușuroiu cu țernă împrejur și se acoperă cu gunoi neputred departe de altoi cam ca un lat de mână. Asta ca să nu degere rădăcinele și să nu se strângă apă împrejurul lor.

Acum se gunoesc altoii cu gunoi bine putrezit și de vacă, nu de cal.

Dela 20 Septembrie mută pomii fără nici o griță, rupe-le frunza de-o mai au. Fă gropi pentru plantarea de primăvară.

Dela 1 Octombrie rupe frunza de pe vârfurile crengilor și lasă numai dela subțioara crengilor frunze, că se poate întâmpla să ningă și ți-o desbină zăpada.

Nu cumva să faci vre-o tăetură la pomi asupra ernei că degeră.

Strângeți pădurețe-mere, prune și le puneți la uscat.

Nu vă codiți, că la iarnă când e viscol o să vă prindă tare bine.

Strângeți sămburi când mâncați mere, pere, mere pădurețe. Nu-i aruncați. Până la Sf. Vasile îi păstrați într'un săculeț de pânză în casă. Iar atunci îi puneți într'o cutie amestecat cu nisip iilav și în nisip sau pivnițe, iar când s'a luat zăpada, îi puneți pe strat ca pe usturoiu de rar și în 3-4 zile răsar cu toții ca soldații. La anul ce vine îi altoești, iar după 3-4 ani, mănânci mere sau pere din sămburele ce era să-l arunci.

Din pădurețele din pădure faceți must că-i mai sănătos decât zoile cârciumarilor ce se vând cu numele de „vin”.

Coceni de porumb, așezați-i snopi în picioare, câte 5-6 la un loc, că nu putrezesc și nici nu-i strică șoarecii.

Cari nu v'ați învrednicit nici până acum s'aveți un adăpost pentru vite, călduț și ferit de vânt, faceți-l negreșit, ca să te ție și pe tine alară în ploae, vânt și viscol, să văd a-i putea răbda? Fie-vă milă de bietele dobitoace că și ele's de carne nu de fer.

* * *

Culege ce ți-a mai rămas din Septembrie, căci iarna nu-i departe, grăbește cu semănatul grânelor de toamnă. Urcă porumbul desfăcut în coșare (pătule) făcute anume din uuele sau scânduri ca să-l poată străbate vânturile. Taie varza, dac'o ai și pune-o la murat în beciuri. Cei ce-o țin în casă rău fac, mirosul acela strică aerul și aduce boală. Așează și celelalte legume de iarnă Pune în nisip uscat la pivniță: morcovii, pătrunjelul și ridichile. Scoate cartofii din pământ și acoperă pe noapte cu paie, căci a doua zi te poți trezi cu iarna. Folosește-te de vremea bună și strânge ce mai ai, căci vremea-i schimbătoare.

După căderea frunzelor, pomișorii se răsădesc. Se pun în pământ nucile și sămburii de cireș, zarzări, pruni, ș. a.

Dacă-i pui în primăvară nu răsar.

La Vinerea Mare (Sf. Paraschiva) se dă drumul berbecilor între oi. Stupii se pun la ernat Apoi dacă mai este vreme bună, pune-te și ară merou, că după ce se va lua zăpada în primăvară poți da orz și ovăz și așa vei fi înaintea cu trebile.

MASTICUL SAU CEARA PENTRU UNS POMII ALTOIȚI.

Masticul rece se ia 1 kg. rășișă și se topește la un foc lin într'un ceunaș sau cratiță, după asta turnăm 50 grame untdelemn de candelă sau de floarea soarelui, mestecând bine până ce mestecul se face ca un clei gros. După asta, tot la foc moale, se toarnă cu băgare de seamă 150 grame spirt de cel prost, mestecând cu un bețișor mereu. După ce s'a amestecat bine, se toarnă într'o cutie de tinichea, se astupă cum trebuie și se pune la păstrare.

Când vrem să întrebuițăm în timpul altoițului scoatem deoparte într'un vas mic puțin sau cât ne-ar trebui pentru o zi.

Dacă cumva ceara e prea veche și s'a întărit, o punem iar la foc slab și i se toarnă puțin spirt.

La altoit, pentru uns, se întrebuițează o lopățică mică de lemn îngustă, sau un bețișor în vârful căruia se înfășură niște fășii de petică

Masticul cald se ia 800 grame sacâz, 100 grame ceară de albine, 60 grame seu de vacă, 40 grame ocăr (pământel roșu) sau cenușă cernută mărunț, Total 1000 grame.

Acest amestec se pune într'un ceaun sau cratiță și se topește la un foc potrivit, mestecând mereu după ce s'a topit tot amestecul și s'a făcut una, îl turnăm dintr'odată într'un ciubăr cu apă unde începe îndată să stea. Dar nu-i dăm răgaz să se sleiască așa, și cu amânouă mâinile începem a-l aduna în apă, făcându-l tot ca un bofi, apoi îl scoatem afară și-l stoarcem, răsucindu-l ca o cămașă spălată.

Când se întrebuițează acest mastic se pune la încălzit într'o cutie de tinichea la foc (focul îl facem lângă locul unde altoim) și așa moale îl luăm cu o lopățică și-l punem peste locurile tăete unde se întărește numai decăt

În pepinierele mari sunt anume lămpi cu cutii în care se încălzește acest mastic.

Ing. Agr. MARTHA VASILIU
Profesoară

COOPERAȚIE

Pe drumul cel bun

Cu mult înainte de război, oameni cu scaun la cap și cu tragere de inimă pentru neamul nostru, au început să înjghebeze prin Centrele rurale mai însemnate (adică cu o populațiune mai înstărită) diferite asociațiuni, cu scopul de a veni în ajutorul plugarilor, cu bani eftini, unelte bune, vite frumoase, semințe alese și așa mai departe.

Una și cea mai stăruitoare dintre aceste forme de asociațiuni a fost, este și va fi „Cooperativa“.

Dacă în prezent, încă se mai găsește comună în care Cooperativa este necunoscută, aceasta, să-mi fie permis a o spune, că se datorește: ori unor nemernice desbinări între locuitori, menținute de oameni interesați, (depe urmă căror desbinări ei profită) sau unei condamnable nepăsări din partea cărturarilor acestei categorii de sate; și una și alta tot atât de dăunătoare bunului mers al înfloririi morale și materiale a plugarului nostru,

istovit de muncă multă, arșită multă și alte necazuri.

De boalele ce bântue pătura noastră țărănească ce așa mai putea spune, când știut este că focarele de sifilis și tuberculoză, și-au mutat sediul de la oraș la țară ?

Intunericul unde sălășluește oare, dacă nu la țară ?

Și câte alte rele pe cari nu le putem înșirui în cadrul, acestui articol.

Cauza ?

Răspunsul, e foarte simplu.

Lipsa de solidaritate - de înfrățire - de a lucra cu toții, uniți în dor și gând.

Da ! toate neajunsurile plugarului nostru așa de harnic proverbial de harnic - provin numai din totala lipsă de solidaritate.

Căci dacă această înfrățire ar exista, ca un organism viu, în primul rând specula nu ar mai avea mână din sudoarea frunții țaranului nostru, care este tot așa de neomenos speculat la vânzare, ca și la cumpărare; de oarece el este nevoit a vinde produsele atunci când prețurile sunt deabea două părți din trei cât valorează marfa, iar la cumpărare, zăpăciți de nebunia câștigului comercianților de la oraș, cumpără tot ce e mai prost, cu prețul întreit, pomenindu-se în scurt timp și fără un ban în buzunar și desculț și gol deoarece, cumpărăturile făcute, au fost din cea mai ordinară calitate. O altă problemă ce se pune țaranului nostru, dar care rămâne veșnic nedeslegată, este aceia al inventarului agricol, (vite, unelte) precum și a lucrării cu chibzuială a bucății de pământ, pe care e stăpân, dar mai ales a lucra bine și cu folos pământul luat în arendă, pe termene scurte.

Dar toate acestea, fac obiectul unei serii de articole, pe cari subsemnatul le va desvolta pe rând și în limitele spațiului acestei prețioase reviste, care pe lângă cărturarii dela oraș se adresează, mai ales vouă fraților plugari. Deocamdată încheiu aci, spunându-vă:

Cooperativa, să vă fie idealul în viața pașnică, după cum isbânda și prea mărirea neamului, ne este în război.

I. CIUCIUR
INVĂȚĂTOR

CREȘTINȚA

LA CE NE FOLOSEȘTE EA.

A crede însemnează a primi ceva, ca adevărat numai în virtutea încrederii ce avem în persoana care ne asigură acel ceva, pe care noi nu-l putem controla dacă e așa și care poate nici nu-l pricepem. Astfel credem că pământul se învârtește împrejurul soarelui, pentru-că așa ne spun astronomii, deși nu avem pentru aceasta probe, ca să ne putem convinge. Credem că vom învia cu trupul la judecata de apoi, numai pentru-că, a spus-o Mântuitorul Christos, care ca Fiu al lui Dumnezeu știe totul.

Credința este adevăritarea celor nădăjduite și dovedirea celor nevăzute.

Credința trebuie să fie adevărată, adică să corespundă cu învățăturile bisericii creștine ortodoxe, să fie tare și neinvinsă, pentru ca întotdeauna să putem da răspuns celor ce ne-ar cere socoteală de ea și să ținem piept cu bărbăție ispitelor prigonilor venite asupra noastră din cauza credinței.

Astfel să avem pildă martirii care au primit mai bine să moară de cât să-și lapede credința. Ea trebuie să fie neschimbată în toate împrejurările vieții, căci numai cine va răbda până la sfârșit se va mântui; să fie însoțită de fapte bune adică să punem în practică cea ce ne arată credința. Credința falsă, e numai o fățărnicie. Precum trupul fără suflet este mort tot astfel și credința fără fapte bune este moartă. Precum o sămânță sănătoasă nu se poate să nu încolțească și să nu dea rod, tot astfel și o credință adevărată nu poate să nu dea naștere la fapte bune.

Credința este folositoare omului: pentru mântuire, pentru prosperare în viața de toate zilele, căci dacă n'avem credință în izbânda lucrului ce ne propunem, nu putem ajunge nici odată acolo unde gândim.

Credința că va eși învingător și că se va întoarce sănătos, dă ostășului curaj în război. Foloasele pe care ni le aduce credința ne arată care și cât sunt de mari pagubele ce avem de pe urma necredinței.

F A U R

PAGINA ARMATEI

PUTEREA NEAMULUI

*) Armata Română

Cum era ea sub Radu Negru și Mircea I

Oricât timp ar trece, și oricât am crede că, timpurile prefac nevoile popoarelor, totuși privirea sufletului nostru se îndreaptă cu mai mare atenție spre armată. Așa cum strălucește ea, așa cum este de bine îndrumată și pregătită, ea în adevăr constituie fala și cinstea neamului nostru. Nu putem para și nici duce o acțiune impusă de demnitatea noastră națională — chiar pe cale diplomatică — dacă nu ne știm asigurați cu o armată bine pregătită și puternică, atât ca suflu moral cât și mai ales ca tehnică. În numărul trecut am arătat care au fost începuturile organizării armatei noastre și acum vom arăta în continuare, cum s'a dezvoltat paralel cu metamorfoza unirei noastre.

Istoria ne spune că, Radu Negru a pus baza tuturor instituțiilor noastre, între care și armatei. Apoi dovezi neîndoelnice spune că, Mircea I-iu a reorganizat Corpul Dorobanților ceea ce documentează existența mai veche a acestui corp. O altă dovadă, inai evidentă ne-o dă și faptul că, între statele ce sunt azi în floare, (Franța, Anglia, Germania etc.) cea mai veche armată este „Les Francs Archers“ alcătuită de Regele Carol al VII-lea al Franței la 1447, ori „Dorobănțimea Românească“ era mult mai veche ca aceasta. Și atunci după Radu Negru, puternicul întemeetor, i se cuvine și întreaga noastră recunoștință lui Mircea I-iu care în desăvârșirea operei începute de Radu, s'a prezentat în fața Europei cu o armată regulată și permanentă ce a stârnit admirația popoarelor din acele timpuri. Ca organizare, un căpitan comanda 1000 oameni, cărora li se spunea „Ceată“. Fiecare 100 de oameni erau conduși de un „sutaș“ care mai târziu s'a numit „Iuzbașă“. În fruntea a 500 oameni stătea un alt comandant numit „Vătaf“. Ca specialități se împărțeau în:

1) *Dorobanți*, cari erau în număr de 10.000, constituiau așa zisa pedestrimă grea a țării, fiind armați cu sulite și arcuri și aveau în fruntea lor pe „căpitanul cel mare zis Căpitanul Dorobanților“ iar la fiecare 1000 oameni un „Sub-Căpitan“. După descoperirea prafului de pușcă, dorobanților li s'au dat puști și tunuri. Serviciul sub arme dura foarte mult, astfel că părinții erau urmați de copiii lor la armată.

2) *Călărașii* aveau în fruntea lor pe un comandant căruia

*) Date din lucrarea „Armata Română“, de N. Bălcescu.

i se zicea „spătarul“. În anul 1620 erau vre-o 8000, apoi din cauza cheltuelilor ce sărăceau țara au fost reduși în 1679 la 6000.

3) „Roșii de țară“ era o călărimă în număr de 5000 sub comanda „Marelui Paharnic“. A fost un corp puternic și foarte vestit care a durat până în veacul al 18-lea.

4) „Lefegii“ erau în număr de 1000 oameni, sub comanda unui „Căpitan de Lefegii“. Ei alcătuiau Ceata sau Regimentul de pedestre.

5) „Lefegii Spătarului“ erau în număr de 500, sub conducerea „Ceașului spătăresc“.

6) „Vânătorii“ erau în număr de 1000, din care jumătate călări și jumătate pe jos, sub comanda Căpitanului de Vânători.

7) „Sărăceii și „Scutelnicii“ în număr de 1000 cari formau călărima Bucureștilor și erau sub comanda „Căpitanului Spătării“.

Apoi mai erau 1000 de „lipcani“ sub marele „postelnic“, 2000 de „cazaci“ sub un „Polcovnic“, 500 pușcași sub „Marele Armaș“ 500 „aprozi“ sub un vâtaf, și în număr neînsemnat erau Fustașii, Haiducii, Tunarii, Călărima Serdarului de Mazili, Curtenii, copiii de casă, Ferentarii etc.

Banul Craiovei, cărmuind singur Banatul avea o oștire separată de care dispunea el singur. Această oștire a Craiovei a avut o contribuție din cele mai strălucite la actele de glorie din toate epocile, de unde se caracterizează și spiritul războinic al oltenilor.

Oștirea descrisă mai sus era singură a Țării Românești și sub Mircea I era foarte numeroasă. (30.000 ostași).

Cercetând ce s'a întâmplat în anii ce au urmat, până la Mihai Viteazul, vedem că armata a fost neglijată, astfel că Marele Voevod nu găsește decât vre-o zece mii de oameni.

Trebuind să-și aducă la îndeplinire planurile sale de „Unirea Țărilor Românești“ Marele Mihai a reorganizat-o și disciplinat-o adăgându-i și alte două cete de călăreți numiți „Beșlii și Delii“. Din lipsă de popor în țară, Mihai a angajat mulți străini ca turci, bulgari, unguri etc. cari din ideal național opus nu au dat mult tribut țării.

Armata primea sub Mircea cel Bătrân ca leafă 2 bani roși, hrană și îmbrăcăminte. Sub Matei Basarab leafa se mări la opt bani roșii.

Privind această armată așa cum era ea, putem vedea că ea corespundea întocmai timpurilor și nevoilor noastre de luptă națională. Puterea ei depindea mult de domnitor, iar de puterea ei depindeau interesele naționale și reușita faptelor istorice întreprinse de Domnitor.

Toate epocile de decădere încep prin decăderea armatei, atât ca organ de educație națională cât și ca forță, și se sfârșesc prin subjugarea poporului de către streini.

Trăim timpuri când o parte din lume visează pace în detri

mentul organizării armatei, iar alta se pregătește tăcută și liniștită pentru lupta de mâine.

Un lucru cert este că prefacerile nu se termină aici și de aceia lupta spre mai bine și spre ideal, începută de când există omenirea, va lua o formă mult mai gravă și mult mai complexă datorită științei atât de înaintată. Cine va fi învingătorul? Cel care s'a culcat pe tratatele internaționale just caracterizate de Bethman Holveg ca simple hârtii de dulap, sau acela care va avea sufletul pregătit și tehnica cea mai perfectă?

Aici trebuie să ne gândim, să muncim și să ne pregătim cu orice sacrificiu cum tot înțelepții noștri strămoși au zis „*Cine vrea pace să se pregătească de războiu*“

ARDELEANU

Căsuța publicațiilor

Vasile Goldiș: Discursuri

Rostite în preajma unirii

și la asociațiunea culturală „Astra“

Intr'un volum elegant tipărit în editura „Cultura Națională“ d-l Vasile Goldiș, președintele asociațiunii transilvană „Astra“ a înmănușiat o serie de discursuri ținute cu ocazia unirii Transilvaniei la patria mamă și la diferite congrese ale asociației în calitate de președinte. Găsim aci pagini scrise cu propriul său sânge sau mai bine zis, rostite din adâncul inimii, pagini înălțătoare, de un patriotism sublim, un patriotism până la jertfa de sine însuși căci: *Bucățirea trupului românesc a fost un act de barbarie. Distrusă barbaria, unirea tuturor Românilor într'un singur stat este cea mai firească pretențiune a civilizației*“.

Când în fierberea imediată după războiu, națiunile își căutau un punct de repaus, Ardealul prin inimile locuitorilor căuta să se ridice pentru a reapare la lumina omenirii, pentru a se face: „*prin strălucita învingere a armelor purtate pentru civilizațiune, în numele concepției de viața superioară lumii ce se prăbusește. Este principiul libertății adevărate a tuturor neamurilor și al egalității c o n d i ț i i l o r de viață pentru fiecare individ, și hotărât cu curajul unui om amărât își încheiea discursul său din 1 Dec. 1918, „Impăratul ne-a înșelat, patria ne-a ferecat și ne-a trezit că numai credința în noi înșine, în neamul nostru românesc ne poate mântui. Să jurăm credință de aci înainte numai națiunii române, dar, tot atunci să jurăm credința tare civilizațiunii umane*“.

Fericit a fost discursul rostit la adunarea națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească.

D-l Vasile Goldiș, a dorit, a stăruit, s'a înfăptuit. Este un român mai fericit de cât românii dezrobiți.

Dar mai apoi, în România Mare se ocupă de scopuri înalte. Fericită a fost alegerea sa ca președinte al asociației Astra căci „Asociația n'a fost societate culturală oarecare, ea a fost o instituție națională, cu adevărat un fel de Stat românesc în împărăția Habsburgilor.

Ea este adevărata făuritoare a zilei de 1 Decembriei.

„Răspunzând în chip minunat necesităților simțite încetul cu încetul, Asociațiunea se preface fortăreață reală a unității naționale“.

Și plin de dorință și călăuzit de bine își mărturisește „Sfânta treime ce-i călăuzește sufletul, neamul, tronul și credința“, și ca un corolar al ultimului termen ne lămurește într'un discurs că : „Bisericițele ae crengi și scânduri au fost cetățile națiunii române nebiruite de toate uraganele vrăjmașilor omenesți, umiliii și umiliții ei preoți, simpli și săraci cu duhul au fost ostașii ei neînfrânți și izbăvitori“ iar altă dată : „In ce privește conviețuirea Socială, opera Mântuitorului se reazămă în trei cuvinte :

Libertate, naționalitate și umanitate :

Căci : „Statele naționale sunt culmele umanității“.

Asociațiunea se știe lucrând pentru umanitate și înfrățirea deodată a neamurilor doritoare de fericire pământescă“ Asociațiunea propagă religia muncii, a cruțării, a trezirii“ a vieții curate și sănătoase, a disciplinei sociale, a ierarhiei valorilor morale.

Dar a aspicui tot ce este interesant din discursuri înseamnă pur și simplu a copia volumul care formează un tezaur de adevăruri și constatări fericite.

Astăzi când „Asociațiunea“ a trecut în versantul de Sud al Carpaților oprindu-se la Mare și Nistru, desigur nu va înceta de a mai fi cea ce a fost timp de 65 de ani.

JORGAKY LEOSTATOS

EXPOZIȚII

Scoarțe Românești

Iată o artă care într'adevăr își are origina în popor. Din cele mai vechi timpuri țărâna română a fost o neîntrecută maestră în a țese firele de lână și a combina culorile astfel în cât să dea un tot plăcut, să constituie o artă. Din nenorocire, suntem nevoiți s'o recunoaștem, această artă a decăzut foarte mult.

Recent, o expoziție de scoarțe românești organizată de d-na Alexandrina Melisopol-Kotică, diplomată a școlii de arte frumoase, mi-a dat prilej pentru câteva reflexii în acest scop. Am avut ocazia să văd în această expoziție modele de artă decorativă românească destul de veche pe cari artista le-a cules și le-a adaptat firului. Astfel nu puțin interesante sunt motivele luate după biserica „Trei Ierarhi“ (1634) din Iași, motivul din interiorul mănăs-

tirii *Văcărești* (1772) și chiar chenarul de pe monumentul „*Trophaeum Traiani*” (106) dela Adara-Clisi, apoi mănăstirea „*Proboța*” care are o sumedenie de cărți religioase vechi și cari sunt un izvor de modele.

Nu mai puțin interesante sunt motivele populare a căror original nu se cunoaște dar după numele pe cari l'am păstrat în popor denotă o epocă artistică bine dezvoltată. Astfel de numiri întâlnim ca : Mâna milogului, prescurele, oițele, Răuri de cămașe, șerpi, mărgăritarele și altele cari au fost crustate pe fluere, vase de pământ, ouă încondeiate, linguri și altele. Toate acestea modele au suferit o mare schimbare metamorfozându-se în cât cu mare greutate le poți recunoaște. După teoria lui Belfour această schimbare a fost suferită din cauza deselor reproduceri, și cari la fiecare copie se neglija câte un amănunt.

Puțini s'au ocupat cu studierea și culegerea acestor isvoare strămoșesti cari sunt mărturia vie a trecutului nostru artistic. Exceptând doar câteva cazuri cum ar fi : d-l N. Onciu, Tzigara-Samurceș, Muller Verge și alți câțiva, în color nimeni.

Industria casnică de scoarțe românești decade din ce în ce în favorul covoarelor orientale cari din păcate au început să se fabrice și la noi.

La Constanța, singura care are un merit în aceasta privință este D-na Alexandrina Melizopol-Kotică, maestră de țesături la școala No. 2, care zilele trecute a fost premiată la concursul organizat de soc. „Țesătoarea”.

Felul de a lucra, atât dânsa cât și elevele sale denotă că această ocupație prinde încă, deși suntem invadați de exotismul costisitor. Cu toate aceasta, aceste încercări găsesc o stavilă în nepăsarea cerberoasă a orașenilor cosmopolitani.

În orice caz meritul D-nei Melizopol nu este mic, ocupându-se cu propaganda artei populare. Și ca cea mai bună dovadă, este că a avut deosebite succese la diferite expoziții și concursuri organizate atât în țară cât și în străinătate.

JOR-GAKY

Posta Redacției

* *Distinșilor noștri cititori* : pentru coeziunea sufletească ce trebuie să existe între directivă și cititor, credem de a noastră datorie să aducem cele mai vii expresiuni de recunoștință acelor ce în mod neprecupețit sau înscris în rândurile sprijinitorilor noștri. Numărul apreciabil de abonamente, ce crește pe fiecare zi, este dovada cea mai deplină a vitalității noastre, și recunoștinței celor ce ne apreciază.

* *Gazeta Culturală „Marea Noastră”* de sub direcția d-lui Cruțiu-Delasașiște a împlinit 3 ani de vrednică existență. Odată cu trecerea în anul al patrulea i-i aducem salutul nostru, dorindu-i viață lungă și succes deplin în realizarea idealului superior ce și mărește.

* D-l C. Georgescu Obrejița (R. Sărat) Suntem încântați de entuziasmul Dvs. Ca societate culturală ne bucurăm de un nou adept. Articolele dvs. le vom aprecia și publica.

* Secția Jandarmi Sabla : Mulțumiri pentru abonamentele făcute. Revistele sau expediat. Banii au sosit.

* Salutăm cu bucurie apariția noului cotidian „Clipa“ de sub direcția d-lui Ioan Rațiu.

Cunoscând persoana inițiatorului avem o deosebită încredere în viitorul strălucit al gazetei.

* *Domnii abonați sunt cu insistență rugați a-ne trimite costul abonamentului. Cei cari au primit revista și nu doresc a se abona le pot trimite pe toate înapoi.* Cei cari au primit i-i vom considera abonați.

* Toate reclamațiunile relative la neprimirea exemplarelor se vor adresa redacției. Rugăm a se proceda astfel, căci orice zvon relativ la neprimirea regulată a revistei este dăunător bunelor intențiuni atât a cititorilor cât și a redacției. Asemenea schimbările de adrese se vor comunica redacției, prin o carte poștală.

* In numărul viitor al revistei noastre vom face o dezvoltată recenzie asupra lucrării „*Raidul Avionului S-fra Maria*“ dată la iveală de distinsul publicist și conferențiar al „Astrei“ d-l Mihail Negru.

* *D-lui Căpitan Al. Budiș*, distinsul nostru colaborator, îi exprimăm regretul nostru pentru greșeliile de corectură ce sau scurs în articolul „*Chestiunea Dunărei*“ publicat în No. 5 al revistei noastre. Facem „amendă onorabilă“ în sensul că totul se datorește culegerii iar nu autorului. Cu aceasta avem toată speranța că, sentimentele reciproce nu sunt alterate cu nimic.

* *D-l C. Achim, Buzău* : suntem de acord. Aștemtăm lucrarea Dvs.

* In numărul viitor al revistei se va publica un concurs de programe de șezători la sate. Pemiile vor consta din diplome și bani.

* *Gazeta culturală „Meseșul“ Zalău* : nu am primit nici un exemplar din gazeta dvs. Rugăm comunicați dacă a-ți acceptat schimbul sau, să nu mai trimitem revista,

* Pentru evitarea greșitei îndrumări a corespondenței rugăm de a se adresa precis Str. Ioan Lahovari No 106.

Dela Astra

* D-nii Președinți ai filialelor „Astrei Dobrogene“ pot comanda contra ramburs 400 Lei, cărți pentru săteni în valoare de 500 Lel, dela Biroul de desfacere al cărților din editura „Astra“ Str. Memorandului No, 2 Cluj.

Costul volumelor variază între 3—6 Lei buc.

* Despărțământul Constanța al „Astrei“ aduce la cunoștința cercurilor sătești că la sediul său (Serviciul Sanitar al Portului ;) are la dispoziția cercurilor sătești cărți cu care pot înființa 20 începuturi de biblioteci, dotându-se fiecare cu câte 50 volume.

Cererile se pot adresa direct Despărțământului pentru distribuire.

* Insistăm în mod deosebit asupra rugămintei noastre de a se trimite de către filiale dările de seamă asupra activității dela înființare până acum.

Aceste dări de seamă ne sunt absolut necesare la întocmirea volumului festiv ce se va distribui cu ocazia marei adunări generale ce va avea loc în toamna aceasta.

Cu această ocazie dorim să nu ne scape bunei recunoștințe, nici o persoană care a binevoit, a sprijini înalta operă culturală a „Astrei“.

* *Un mare prieten al României : ROBERT DE FLERS* care a fost reprezentantul cavalerismului Francez și marele frate latin al Patriei noastre a dispărut prea de timpuriu din rândurile celor vii. În micul oraș Pout l'Eveque din Normandia de curând s'a desvelit statuia de bronz ca simbol al recunoștinței celor ce-l cunosc și apreciază marele său sacrificiu. Recunoștința poporului român a fost tălmăcită de un ilustru delegat care în cinstea gloriosului dispărut a stors lacrimile pline de recunoștință ale mulțimei. Noi am înscris în rândurile celor nemuritori pe distinsul frate latin.

Căsuța publicațiilor

Revista „Transilvania“ No. 9 Anul 60 : a apărut cu un bogat sumar cultural și patriotic. După o excelentă directivă această veche și falnică publicațiune trece în revistă tot ce inovațiunea literară a progresat într'o lună. În articolul prim dl. A. Decei face o frumoasă schiță a „Idealului“ de care cu toții simțim atâta nevoie. Apoi alte schițe ale d-lor P. Petrescu-Horia, Ion Munteanu, etc. și câteva versuri potrivite, mișcarea culturală, cronică dramatică, cărți, reviste etc' datorite distinșilor scriitori d-ni Murășanu Teodor, Boitaș Olimpiu, Dr. Apostol, Meteș, Negură, ilustrează mult apreciața publicațiune patriotică și culturală din Sibiu.

N. D. Mineev : Esperanto, sau cum o numește autorul : limba latină a democrației este o broșură apărută de curând în editura „Lucrătorii Asociați“.

Delegatul Asociației Universale Esperantiste din Geneva se ocupă de problema ultra modernă a limbii universale esperanto. Cu o documentație meticuloasă, ne arată în câteva pagini enorme foloase ale limbii esperanto care face „o punte ce șterge ura dintre popoare și sparge peretele lingvistic care le separă“ precum și ușurința extraordinară cu care se poate învăța.

Regretăm că în acest cadru redus al revistei noastre nu putem vorbi mai mult dar sper să reviu.

I. L.

Abonamentele de încurajare se vor anunța la o rubrică specială.

Cărțile și publicațiunile trimise revistei, vor fi recenzate și anunțate.

MANUSCRISELE NEPUBLICATE NU SE INAPOIAZĂ

Redacția : Filip Aurel, Constanța Str. Ion Lahovary No. 106

ABONAMENTE ANUALE :

Pentru instituții și societăți . Lei 500
Pentru particulari Lei 300
De încurajare (benevol) . . . Lei 500
Pentru studenți și elevi . . . Lei 150
Pentru membrii „Astrei“ . . Lei 200

ABONAMENTE LUNARE :

Pe șase luni Lei 150
Pe trei luni Lei 75

Toată corespondența se va trimite pe adresa redacției

Str. Ion Lahovary No. 106

Programul Cinematografului Sătăsc

"ASTRA"

Pe luna Octombrie 1929

Luni . . . 13 Oct. 1929	Hamangia
Duminica 14 „ „	Potur, M. Viteazu și Carachioiu
Luni . 15 „ „	Istria, Duragi și Săcele
Sâmbătă 19 „ „	Inan - Cișme
Duminică 20 „ „	Tari Verde, Cogelac - Sibioara
Vineri . . 25 „ „	Caranlâc
Sâmbătă 26 „ „	Guzgun, Caramurat și Adamclisi
Duminică 27 „ „	Enigea, Cocargea, Vișoara

„CONSTANTA”
INSTITUT DE EDITURĂ ȘI ARTE GRAFICE
CONSTANȚA
1929

Revista „Transilvania”

Sibiu

